

Testin kantarlamak sheması

Real (1 v.)

№	Testin işleri	Kantarlamak kriteriyaları	Kantarlamak sheması	Ballar
1.	Verili teksti dikat okuyun da aşaadaki soruşlara cuvap verin: a) Zaari Kanazerli kimnerdän çekilärdi? (1 cümlä) b) boyar neredä taazä üzümneri satardı, e o seçi çok käämil şaraplarını nereyi götürärdi? (2 cümlä)	a) Üürenicinin bakışına görä. b) Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- bal</i> dooru krulu cümlä için; <i>1- ür bal</i> herbir cümlä için hem kuralları korumak için.	4 bal
2.	a) Tekstä dayanarak, Zaarinin oolunu, Tanası yazdırın. (4 cümlä) b) Tananın haraktrindän angı çizgiyi en çok beendiniz? Neçin? (3 cümlä)	a) Üürenicinin bakışına görä. b) Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- ür bal</i> herbir cümlä için; <i>1 bal</i> gramatika kurallarını dooru kullanmak için; <i>1 bal</i> original tekst için; <i>1- ür bal</i> herbir cümlä için; <i>1 bal</i> gramatika kurallarını dooru kullanmak için.	5 bal 4 bal
3.	“ <i>Evcimannarı</i> ” lafın maanasını açıklayın. (2 cümlä)	Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- ür bal</i> herbir cümlä için; <i>1 bal</i> dooru lafın maanasını açıklamak için.	3 bal
4.	Gagaz dilini bilmäk için Tanasın aylesi bizä örnek olur mu? Sayıklayın, argumentlerinizi verin. (4 cümlä)	Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- ür bal</i> herbir cümlä için; <i>1 bal</i> original, düşünceli tekst için.	5 bal

5.	<p>a) Verili teksttä üç artistik kolaylı bulun. Onnarı çıkarın, ne olduunu, belli edin.</p> <p>b) Bir artistik kolaylınnan cümlä kurun.</p>	<p>Metafora gagauz boyarlarından çekilärdi epitet: geniş toprakları, üüsek soylu üzümnr. <i>(başka örneklär dä olabilir)</i></p> <p>b) Üürenicinin bakışına görä.</p>	<p>1-ür bal herbir dooru çıkarılmış artistik kolaylı için;</p> <p>1 bal cümleyi dooru kurmak için;</p> <p>1 bal gramatika hem punktuatıya normalarını dooru kullanmak için.</p>	<p>3 bal</p> <p>2 bal</p>
6.	<p>Çıkarın teksttän:</p> <p>a) üç laf, neredä vokal garmoniyası yok; _____</p> <p>b) üç uzun vokallı laf. _____</p>	<p>Zaari, insannar, Kanazerli, aşaalalarında, taazä, büümüştü, <i>(başka örneklär dä olabilir)</i></p>	<p>1-ür bal vokal garmoniyasız lafların çıkarılması için;</p> <p>1-ür bal uzun vokallı lafarın çıkarılması için.</p>	<p>6 bal</p>
7.	<p>Herbir halda bulunan adlıkları teksttän çıkarın, lafların hallarını, afikslerini, belli edin</p>	<p>1. T.h. <i>kim?</i> gagauz 2. S.h. <i>neyin?</i> derenin 3. D.h. <i>kimä?</i> ooluna 4. G.h. <i>neyi?</i> haylaklı 5. E.h. <i>neredä?</i> içersindä 6. Ç.h. <i>kimdän?</i> boyardan <i>(başka örneklär dä olabilir)</i></p>	<p>0,5-ür bal herbir dooru çıkarılmış alık için;</p> <p>0,5-ür bal herbir dooru belliedili afikslär için;</p> <p><i>(0,5 bal çıkarılacak, herbir lafta yannışlık için).</i></p>	<p>3 bal</p> <p>3 bal</p>
8.	<p>Fragmenttän 3 işlik çıkarın, onnarın morfologiya nişannarını (<i>zaman, sayı, üz</i>) yazın.</p>	<p>Büüdärdi - bitkisiz geçmiş zaman, III üz, b.s. Lafedirdilär- bitkisiz geçmiş zaman, III üz, ç.s. Sevärdi - bitkisiz geçmiş zaman, III üz, b.s. <i>(başka örneklär dä olabilir)</i></p>	<p>0,5-ür bal herbir çıkarılmış işlik için;</p> <p>0,5-ür bal herbir işliin morfologiya nişannarını dooru yazmak için;</p> <p><i>(0,5 bal çıkarılacak, herbir lafta yannışlık için).</i></p>	<p>3 bal</p>

9.	Verili fragmenttän kendili (öz) adlıklarını çıkarın, neyi onnar adlêêrlar, belli edin. (4 örnek)	Zaari – ad, Kanazerli – soyadı, Moskova – Rusiyanın baş kasabası, Yalpug – derenin adı. (başka örneklär dä olabilir)	1-ür bal herbir kendili (öz) adlıkları dooru çıkarmak için; (0,5 bal çıkarılacak, herbir lafta yannışlık için).	4 bal
10.	Aşaada verili laflara bulun: a) sinonim b) antonim çalışkan - gözäl - zengin - geniş - içersindä - akıllı - haylak - çemrek - akıllı - çıkış -	a) sinonim b) antonim çalışkan – çemrek işçi gözäl – çirkin zengin – varlıklı geniş – dar içersindä – odasında akıllı – akılsız haylak – işsiz çemrek – haylaz akıllı – fikirli çıkış – giriş (başka örneklär dä olabilir)	0,5 bal herbir dooru sinonim için; 0,5 bal herbir dooru antonim için; (0,5 bal çıkarılacak, er yannışlık varsaydı).	5 bal
11.	Verili lafa fonetika analizini yapın: toprak	Toprak - top-rak – 2 kısım t - [t]- konson, sessiz, çiftli, çetin; o - [o] - vokal, kalın, urgusuz; p - [p] - konson, sessiz, çiftli, çetin; r - [r] – konson, sesli, çiftsiz, çetin; a - [a] vokal, kalın, urgulu; k- [k] - konson, sessiz, çiftli, çetin; 6 bukva; 6 ses	0,5-ür bal herbir sesä dooru analiz yapmak için; (0,5 bal çıkarılacak, er varsaydı yannışlık).	3 bal
12.	Nışannı cümleyä sintaksis analizini yapın. Onun içersindä gagauzça lafedirdilär, ama evcimannarı hem kendisi bilirdilär romın dilini dä.	ader. adl. işh. işl. [Onun içersindä gagauzça lafedirdilär], baal. adl. baal. ader. ama [evcimannarı hem kendisi işl. adl adl. baal. bilirdilär romın dilini dä]. (Annatma, duygusuz, baalayıcılı dalsız katlı cümlä:	2 bal cümlä paylarını dooru belli etmäk için; 2 bal söz paylarını dooru belli etmäk için; 2 bal- cümleyä dooru analiz yapmak için;	7 bal

		I - bir başpaylı, geniş; II- iki başpaylı, geniş, var birsoy subyekt) [=], ama [- hem - =].	1-bal dooru shema için.	
13.	„ <i>Tabiatın gözellii – yaşamının en ii duyguları</i> ” temasına görä (15-20 cümlä) kendi fikrinizi açıklayın. Verili planı hesaba alın.	<p><i>I. Temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı için:</i></p> <p>8 bal – dolu hem dooru temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için, logikayca dooru cümlelerin kurulması için;</p> <p>7 bal – temanın diil okadar dolu açıklaması var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için;</p> <p>6 bal – temayı açıklayarken, az yannişlık var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için;</p> <p>5 bal – temayı açıklayarken sözü yazıda diil bitnik (yok giriş osa çıkış). Cuvabın içindekilii diil sıkı baalı temaya (konuya);</p> <p>4 bal – kendi açıklamasında cuvaplar diildir uygun düzülü. Temanın içindekilii açıklamasında sade denemäk var;</p> <p>3bal - temayı yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı dolaşık verili;</p> <p>2 bal – temayı pek yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı pek yufka verili;</p> <p>0 bal – temayı (konuyu) açıklayamamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı yok.</p> <p><i>II. Fikirini argumentlemäk, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini korumäk için (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli):</i></p> <p>8 bal – temaya görä fikirini argumentli açıklêr, dilin zebilli hem komunikativ kaliteleri doludan hem dooru kullanılêr;</p> <p>7 bal – kendi fikirini gözäl argumentli açıklêr, dil zebilliini şıralı kullanêr, ama 1-2 yannişlık dilin komunikativ strukturalarında yapêr;</p> <p>6 bal – kendi fikir açıklamasında var şüpesi, neredä belli, ani ürenici yanılêr, dil zebilliini doludan kullanmêr, lafların stil kullanmasında yannişlık var;</p> <p>5 bal – temaya görä argumentlerin sade bir-ikisi uyêr, dil zebilliini hiç kullanmêr, cümlelerdä söz normalarında yannişlık var;</p> <p>4 bal – argumentleri yanniş, ama verer, dil zebilliini kullanmêr, hem sözleşmäk stillerini hiç bilmeer;</p>	8 bal	8 bal

		<p>3 bal – argumentleri yufka, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini pek yufka biler;</p> <p>2 bal – argumentleri pek yufka, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini pek yufka biler;</p> <p>0 bal – temayı (konuyu) açıklayamamış, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer.</p> <p><i>III. Dooru literatura dilinin normalarını korumak için.</i></p> <p>8 bal – Dooru literatura dilinin normalarını korumak için, yanlışlıksız yazılı iş için;</p> <p>7 bal – 2 orfografiya hem 2 sintaksis yanlışlıkları olabilir;</p> <p>6 bal – 3- 4 orfografiya hem 2 sintaksis yanlışlıkları olabilir;</p> <p>5 bal – 5-6 orfografiya hem 3 sintaksis yanlışlıkları olabilir;</p> <p>4 bal – 7-8 orfografiya hem 4 sintaksis yanlışlıkları olabilir;</p> <p>3 bal – 9-10 orfografiya hem 4 sintaksis yanlışlıkları olabilir;</p> <p>2 bal – 11-12 orfografiya hem 4 sintaksis yanlışlıkları olabilir;</p> <p>0 bal – 13 orfografiya hem 5 sintaksis yanlışlı.</p> <p><i>IV. Derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için:</i></p> <p>6 bal – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk hem argumentlemâk için;</p> <p>5 bal – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için, argumentlemesi var, ama bitkiyadan inandırılmadık;</p> <p>4 bal – kendi bakışını dolu göstermemiş, kişilik pozitiyası diil taman, argumetlemâk düşünceli diil;</p> <p>3 bal – kendi bakışını çok az göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış,</p> <p>2 bal – kendi bakışını yufka göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış, argumetleyämemiş;</p> <p>0 bal – kendi bakışını açıklayamamış, pozitiyasını göstermemiş, argumetlemâk yok.</p>	<p>8 bal</p> <p>6 bal</p>	
14.	<p>Eni Yıl yortusunnan dostunuza kutlamak yazın (<i>danişmak forması, dilemâk teksti, kimdän</i>).</p> <p>Aşaadakı istedikleri hesaba alın:</p>		<p><i>I. Janranın strukturasını tamannamak için:</i></p> <p>3 bal – dolu hem dooru strukturanın tamannaması için;</p> <p>2 bal – strukturanın tamannamasında 1-2 yanlışlık olabilir;</p>	3 bal

<p>I. Butürlü janranın strukturasını koruyun. II. Situaþiyayı dooru kullanın. III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p>		<p>1 bal – strukturanın tamannamasında 3 yanlışlık olabilir; 0 bal - butürlü janranın strukturasını tamannaması yok.</p> <p><i>II. Situaþiyayı dooru kullanmak için.</i> 5 bal - situaþiyayı dooru hem dolu kullanmak için; 4 bal – situaþiyayı dolu göstermemiş, 1 şart kullanmamış; 3 bal – situaþiyayı dolu göstermemiş, 2 şart kullanmamış; 2 bal – situaþiyayı dolu göstermemiş, 3 şart kullanmamış; 1 bal – situaþiyayı pek yufka göstermiş; 0 bal – situaþiyayı göstermemiş, şartları kullanmamış;</p> <p><i>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için.</i> 2 bal – dooru dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için, yanlışlıksız yazılı iş için. 1 bal – dooru dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için, 2-3 yanlışlık olabilir; 0 bal – dilin stilistikasını dooru kullanmamış, yanlışlıklar çok var.</p>	<p>5 bal</p> <p>2 bal</p>
---	--	--	---

Toplam: 100